

Editie: winter 2020.

*Dit is de Nieuwsbrief Dyslexie winter 2020. We zijn net opnieuw in lock-down en er komt weer veel op het onderwijs af. Praktische afronding voor de kerst en het opstarten van het online-onderwijs gaan gepaard met zorgen over de leerlingen, die opnieuw buiten beeld dreigen te raken. Een nieuwsbrief Dyslexie heeft dan waarschijnlijk niet de hoogste prioriteit. Toch willen we een aantal ontwikkelingen onder de aandacht brengen. Een nieuwsbrief, die je later - in rustiger vaarwater - alsnog tot je kan nemen. We kijken in deze nieuwsbrief terug op de **geboden hulp aan leerlingen met EED in 2020** en blikken vol verwachting vooruit naar het **Leesconvent Ondersteuning niveau 3-4**. Ook kijken we voorzichtig vast naar de **systeemwijziging in het nieuw construct**, dat per januari 2021 in zal gaan: 2 zorgaanbieders. Bovendien informeren we jullie over de plannen ter verbetering van de **aansluiting tussen onderwijs en zorg**.*

Een goede en ontspannen kerstvakantie toegewenst!

Terugkijken: geboden hulp aan leerlingen met EED

Met kunst en vliegwerk is in dit bijzondere jaar 2020 uitvoering gegeven aan de ondersteuning van de leerlingen met ernstige taalleesachterstanden. Dit heeft extra inzet gevraagd van de leerlingen, de ouders en de zorgaanbieders. Meestal verliep dit gelukkig soepel en heeft de leerling er weinig hinder van ondervonden. Sommige leerlingen vonden de online-behandelingen zelfs een positief avontuur. Het aantal aanvragen EED was in 2020 zo'n 10% hoger dan in 2019. Het aantal leerlingen dat daadwerkelijk in EED zorg is opgenomen is echter ongeveer even groot als in 2019. Als wordt ingezoomd op Lelystad is dit aantal in lijn met de landelijke prevalentienorm. Dat is mooi! Tussen de scholen zijn wel grote verschillen waarneembaar. Er zijn scholen die meer dan de prevalentienorm verwijzen richting EED en er zijn scholen die daar al jaren helemaal onder zitten. Dit roept de vraag op of de juiste leerlingen in de zorg terecht komen en of alle leerlingen met leesachterstanden voldoende in beeld zijn. Vanuit de screeningen die worden uitgevoerd door POLD lijken er op de werkvloer vooral knelpunten te liggen op de terreinen: vroegsignalering, de uitvoering van doelmatige interventies en de continuïteit van zorg.

Leesconvent

Op 20 januari 2021 (14.30-16.30 uur) wordt een mini-congres over lezen georganiseerd voor intern begeleiders, leerkrachten en taal-/leescoördinatoren. Vanwege de Corona-maatregelen zal dit convent online plaatsvinden. Door een alternatieve digitale invulling is het toch mogelijk om kennis en ervaringen te delen over leesondersteuning en deze richten zich tijdens deze middag met name op ondersteuningsniveau 3. Dr. Femke Scheltinga zal als keynote spreken over wat er echt toe doet in leesonderwijs, maar zal zij ons ook informeren over de laatste ontwikkelingen in de EED. Voor de tweede helft van het middagprogramma zijn workshops te volgen waarvoor een aparte link wordt verzonden. De workshops gaan over:

1. De ontwikkeling van het leren lezen
2. De behandeling van EED (kenmerkende elementen en aanpak)

3. De leesproblemen bij anderstalige leerlingen
4. De opbouw van een leesdossier op school (verwachtingen, route)
5. De ondersteuning op niveau 3 (aanpak, materiaal, organisatie, uitvoering, evaluatie)

Na de workshops, waarin ruimte is voor kennis en uitwisseling van ervaringen, wordt - opnieuw centraal - de samengevatte informatie gepresenteerd en tenslotte worden aanbevelingen geformuleerd door Femke.

Aanmelden voor het leesconvent verloopt via de website van POLD.

Per januari 2021: Het nieuwe construct EED; 2 zorgaanbieders, wat betekent dat?

Vanaf 1 januari 2021 is de uitvoering van de EED zorg in Lelystad belegd bij twee zorgaanbieders, te weten 'Zien in de Klas' (Noord-Lelystad) en het 'RID' (Zuid-Lelystad). In twee informatiemails zijn de schoolbesturen, de directeuren en de IB'ers door de gemeente Lelystad geïnformeerd. Er is bewust gekozen voor een indeling in twee windrichtingen van Lelystad om de expertise van de zorgaanbieders breder te kunnen benutten. Scholen hebben slechts met één zorgaanbieder te maken en er kan een actieve samenwerkingsrelatie worden opgebouwd. Door een taakgerichte aanbesteding worden er bovendien mogelijkheden gecreëerd om efficiënter en innovatiever te werken in de EED zorg. Door een goede bundeling van expertise en ondernemerschap ontstaat ontwikkelkracht. Van de zorgaanbieders wordt verwacht dat zij samen met de scholen zoeken naar slimme innovaties en verbeteringen in de school en/of op wijkniveau of maatwerk in de behandeling gaan leveren. Het proactief betrekken van onderwijs en ouders staat hoog op de prioriteitenlijst. Daardoor profiteren scholen, en vanzelfsprekend ook de leerlingen, zonder dat de EED zorg in gevaar komt. De twee zorgaanbieders zullen zich binnenkort voorstellen aan de scholen in hun deelgebied. Voor de lopende behandelingen geldt dat deze afgerond zullen worden vanuit de huidige setting. Dat betekent dat het kan voorkomen dat er in de eerste periode nog twee verschillende zorgaanbieders actief zijn op de scholen. Dat zal in de loop van 2021 steeds minder het geval zijn.

Plan ondersteuningsniveau 3: aansluiting onderwijs-zorg

Vlak voor de zomer heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de leesondersteuning op scholen. Daartoe is een online enquête verspreid via de afzonderlijke stichtingen. Het beeld dat hieruit naar voren komt laat zien welke knelpunten er door scholen ervaren worden op alle ondersteuningsniveaus. Dit beeld zal in januari 2021 teruggegeven worden aan de scholen: wat herkennen zij, waarin verschilt hun specifieke situatie en welke gerichte behoefte leeft op hun school. Inmiddels zijn de resultaten en het verzamelde advies vanuit de door scholen gegeven antwoorden ook besproken met de schoolbestuurders. Zij hebben het wenselijk geacht om de noden van scholen te adresseren. Ze hebben POLD verzocht om in afstemming met hun beleidsmedewerkers enkele specifieke interventies op ondersteuningsniveau 3 uit te werken. In de uitwerking zijn bijvoorbeeld opgenomen: ruimte voor begeleiding van leerlingen met een comorbide problematiek, preventieve ondersteuning in de vorm van BOUW of Kosmosklikker (zie kader onderaan de nieuwsbrief), en consultaties door zorgaanbieders voor leerkrachten, ib-ers en/of leesspecialisten. In de loop van december is duidelijk geworden dat de bekostiging van deze plannen mogelijk door een OAB-subsidie kunnen worden opgevangen. Vlak voor de kerstvakantie is daarom

de gezamenlijke subsidie aanvraag gedaan. Verwacht wordt dat begin januari mogelijk al met de afstemming met scholen, (keten)partners en zorgaanbieders begonnen kan worden! Dat is goed nieuws: samen zijn we al enkele jaren aan het onderzoeken welke ingangen er zijn om scholen van dienst te zijn om het leesonderwijs te verbeteren. Het is erg fijn dat de schoolbestuurders hiervoor de handen ineen hebben geslagen om lezen vanuit deze integrale agenda op te pakken: Lelystadbreed en de ondersteuningsniveaus op elkaar aansluitend. In overleg met de beleidsmedewerkers van de schoolbesturen en de Werkgroep Dyslexie-Onderwijs en mogelijk tijdens het Leesconvent zullen hierover de laatste updates worden gegeven.

Korte berichten

Aanvraagformulier EED

Het schoolformulier EED heeft een kleine maar belangrijke wijziging ondergaan. Omdat uit het oude formulier niet altijd voldoende kon worden opgemaakt welke hulp er was geboden, moesten er vaak achteraf nog documenten worden aangeleverd. Dit werd als vervelend ervaren. Vanaf nu moeten dus altijd handelingsplannen worden toegevoegd. Het nieuwe formulier is te vinden op de website van POLD.

Kosmosklikker

Naast BOUW! is nu ook Kosmosklikker op de markt.

Eindelijk iets anders dan die suffe educatieve apps die vaak niet werken. Kosmos Klikker is een meeslepende game die kinderen letters leert lezen en jouw zorgen uit handen neemt. Zie je kind groeien en leesplezier ontwikkelen met deze wetenschappelijk bewezen app.

NKD

De nieuwe richtlijn voor protocol 3.0 neemt meer tijd dan voorzien. Bij de besprekingen vanuit wetenschap en praktijk komt naar voren dat de ernst van de lees-en spellingachterstand een dominante plek zal gaan krijgen in de diagnostiek. Er wordt gepleit voor meer ruimte voor leerlingen met comorbide problematiek. Ook is het versterken van de relatie met het onderwijs een punt van aandacht. Verwacht wordt dat het nieuwe protocol in de loop van 2021 vastgesteld zal worden